

Beleidsplan hulpmiddelen bij aandacht- en concentratieproblemen op de St. Martinusschool

Inhoud

1. Vooraf	3
2. Werken vanuit een hulpvraag.....	4
2.1 Hulpvraag vanuit de leerling	4
2.2 Hulpvraag vanuit leerkracht	4
2.3 Hulpvraag vanuit ouder(s)	4
2.4 Stappenplan naar aanleiding van de hulpvraag.....	4
3. Gebruik koptelefoon in de klas	5
4. Gebruik wiebelkussen en tangle in de klas.....	5
4.1 Wiebelkussen.....	5
5. Gebruik study buddy.....	5
6. Tips voor de leerkracht	6
7. Regels voor gebruik van de hulpmiddelen voor de leerling	6

1. Vooraf

In dit beleidsplan willen we voor ouders, leerkrachten en leerlingen vastleggen hoe we omgaan met hulpmiddelen binnen onze school en in de klas.

Het valt op dat er leerlingen op school zijn die een (geluiddempende) koptelefoon of wiebelkussen van huis meebrengen naar school om beter te kunnen werken. Het is op onze school altijd gebruikelijk geweest dat met sommige ouders hierover individuele afspraken worden gemaakt. Dit gebeurde dan met name met ouders van leerlingen die hardnekkige concentratieproblemen hebben. Concentratieproblemen kunnen echter veel verschillende oorzaken hebben en het is dan ook belangrijk eerst naar deze oorzaken te kijken.

Op de St. Martinusschool hechten we waarde aan een goed klassenmanagement en pedagogisch klimaat. Als hier in de groep niet aan voldaan wordt en hier de oorzaak ligt voor concentratieproblemen van leerlingen zullen we allereerst acties ondernemen op leerkracht- en/of groepsniveau. Pas als deze voorwaarden in orde zijn, kijken we naar individuele leerlingen die moeite hebben om zich te concentreren.

Wanneer leerlingen hun aandacht niet goed of niet lang op een taak kunnen richten betekent dit niet direct dat er sprake is van een concentratieprobleem. Ook andere oorzaken kunnen hieraan ten grondslag liggen. Voor leerlingen is het belangrijk om te leren leren. Hieronder valt ook het leren te concentreren op een bepaalde taak, met eventuele ruis op de achtergrond en het leren stil te zitten tijdens het werken. Er zijn op school dan ook duidelijke afspraken over het zelfstandig werken voor leerlingen. Zo heeft iedere leerling een blokje op zijn/haar tafel dat duidelijk maakt welke afspraak geldt. Maar ook wordt de duur van de tijd waarin we verwachten van leerlingen dat ze zelfstandig werken opgebouwd. Op de St. Martinusschool willen we leerlingen leren verantwoordelijk te zijn voor hun eigen gedrag en hebben we als leerkracht daarbij een coachende rol.

Om bovenstaande redenen hebben wij dit plan opgesteld over het gebruik van hulpmiddelen in de klas. Dit houdt in dat alleen in individuele gevallen en in samenspraak met de leerkracht(en), intern begeleider en/of eventuele externe deskundigen gebruik van hulpmiddelen als een study buddy, tangle, koptelefoon of wiebelkussen kan worden toegestaan. Voor deze leerlingen stelt de school dan in principe het hulpmiddel beschikbaar.

Dit beleidsplan zal jaarlijks geëvalueerd worden en waar nodig bijgesteld.

Tangles

Study Buddy

Wiebelkussen

Koptelefoon

2. Werken vanuit een hulpvraag

Hulpvragen kunnen komen van verschillende bronnen:

2.1 Hulpvraag vanuit de leerling

Wanneer de leerling moeite heeft zich te concentreren of stil te zitten en dit zelf merkt, zal de leerling dit aangeven bij de leerkracht. De leerkracht gaat in gesprek met de leerling over waarom hij/zij dit moeilijk vindt.

2.2 Hulpvraag vanuit leerkracht

Wanneer de leerkracht merkt dat een leerling ongeconcentreerd is of erg veel beweegt en het de leerling weerhoudt van het goed kunnen leren, vindt er een gesprek plaats met de leerling.

2.3 Hulpvraag vanuit ouder(s)

1. Ouder(s) kunnen thuis van hun kind te horen krijgen dat hij/zij zich niet optimaal kan concentreren in de klas of kan werken. Wanneer dit het geval is en de ouder(s) zich zorgen maken, worden deze zorgen gemeld bij de leerkracht en gaat de leerkracht ook zelf met deze leerling in gesprek. Vervolgens wordt het stappenplan gevolgd, zoals in hoofdstuk 2.4 is aangegeven.
2. Ouder(s) kunnen al dan niet op eigen initiatief hulp inschakelen van externe deskundigen. Het kan zijn dat deze deskundigen hulpmiddelen aanraden. Wanneer dit het geval is, wordt dit gemeld bij de leerkracht en zal hierover een gesprek plaatsvinden met de intern begeleider en/of ouder(s) en/of deskundigen. Als de leerkracht het gedrag herkent kan er in samenspraak afgesproken worden dat er hulpmiddelen zoals de koptelefoon, het wiebelkussen of een study buddy uitgeprobeerd gaan worden. Vervolgens vindt ook hierbij stap 4 t/m 6 plaats van het stappenplan zoals dat in hoofdstuk 2.4 is beschreven.
3. Ouder(s) kunnen zelf zorgen hebben over de werkhouding van hun kind en/of de behaalde resultaten. Zij kunnen het gevoel hebben dat de prestaties achterblijven en dat bepaalde hulpmiddelen dit kunnen verbeteren. Wanneer dit het geval is kunnen de ouders deze zorgen delen met de leerkracht. De leerkracht gaat met deze leerling in gesprek. Wanneer de leerling zelf ook aangeeft problemen te hebben met het werken, wordt vervolgens het stappenplan gevolgd, zoals in hoofdstuk 2.4 is aangegeven.

2.4 Stappenplan naar aanleiding van de hulpvraag

1. De leerkracht observeert de leerling gedurende 3 weken extra goed, blijft in gesprek met de leerling en probeert eerst op andere manieren dat de leerling zich beter gaat concentreren.
2. Als de problemen blijven bestaan wordt dit door de leerkracht besproken met de ouders en worden afspraken gemaakt.
3. Als de problemen blijven bestaan wordt overlegd met de intern begeleider en kan afgesproken worden dat hulpmiddelen zoals de koptelefoon, het wiebelkussen of een study buddy worden uitgeprobeerd.
4. Het hulpmiddel wordt juist gebruikt (zie hieronder voor de tips voor de leerkracht) en na 4 weken wordt er gekeken of de leerling zich ook echt beter heeft kunnen concentreren. Dit wordt ook met de ouders besproken.
5. Halfjaarlijks wordt het gebruik van het hulpmiddel geëvalueerd. Hierbij betreft de leerkracht ook de leerling en desgewenst de ouders en de intern begeleider. Er wordt in ieder geval altijd een terugkoppeling gegeven aan de ouders. Bij de overgang naar een volgende groep wordt de informatie overgedragen. Uitgangspunt is altijd om het gebruik van het hulpmiddel zoveel mogelijk af te bouwen.

6. De intern begeleider houdt bij welke leerlingen hulpmiddelen van de school lenen en voor hoe lang, om zo zicht te houden op de hoeveelheid hulpmiddelen die worden ingezet. De leerkracht levert het desbetreffende hulpmiddel weer in bij de intern begeleider zodra de leerling het hulpmiddel niet meer nodig heeft of van school gaat.

3. Gebruik koptelefoon in de klas

De koptelefoon wordt ingezet bij leerlingen die last hebben van auditieve prikkelgevoeligheid. Deze leerlingen zijn snel afgeleid, snel bezig met andere dingen en kunnen zich dus niet optimaal concentreren op het werk dat ze moeten doen. Leerlingen gebruiken de koptelefoon tijdens het individuele zelfstandig werken. Op het moment dat de leerkracht klaar is met de uitleg en de leerlingen aan het werk gaan zet de leerling de koptelefoon op. De leerling zet de koptelefoon af zodra de leerkracht duidelijk maakt iets met de leerlingen te willen bespreken of de aandacht wil krijgen.

4. Gebruik wiebelkussen en tangle in de klas

Het wiebelkussen en de tangle worden ingezet bij leerlingen die zich beter op hun taak kunnen concentreren wanneer zij bewegen. Het bewegen helpt dan juist de individuele leerling maar zorgt vaak wel voor onrust in de klas. Er zijn ook leerlingen die veel bewegen uit verveling of om overige prikkels te compenseren. Alleen in het eerste geval, dat de leerling het bewegen nodig heeft om zich te concentreren, kan een wiebelkussen of tangle toy hulp bieden.

De leerkracht bespreekt samen met de leerling wanneer het wiebelkussen of de tangle toy gebruikt mag worden.

4.1 Wiebelkussen

Het kussen heeft het meeste effect wanneer je de leerling er maximaal 30 minuten achter elkaar op laat zitten. Anders went het lichaam aan de extra prikkel en heeft het na een tijdje juist nog meer beweging nodig om zich te kunnen concentreren. De leerling zal dus alleen op door de leerkracht gekozen momenten op het wiebelkussen zitten. De leerkracht kan dit bespreken met de leerling, zodat de leerling ook zelf weet wanneer hij/zij op het wiebelkussen kan gaan zitten. De leerkracht stuurt dit aan en uiteindelijk kan de leerling hier zelf verantwoordelijk voor zijn. De mate van aansturing kan verschillen per leerling, het is belangrijk dat de leerkracht de controle over het gebruik van het wiebelkussen houdt.

5. Gebruik study buddy

Alleen wanneer leerlingen ondanks andere hulpmiddelen en extra begeleiding nog steeds te ongeconcentreerd zijn om hun werk goed te kunnen doen kan een study buddy geplaatst worden. De study buddy neemt voor de leerling de visuele prikkels weg. Een study buddy is de uiterste maatregel. De leerling werkt met een study buddy op zijn tafel (of op een aparte losse tafel) op zelfstandig werk momenten zodat het zich volledig kan afsluiten van de rest van de klas.

6. Tips voor de leerkracht

Het probleem is dat leerlingen vaak de hulpmiddelen wordt aangeboden zonder enige vorm van instructie, met de gedachte dat zij automatisch weten hoe deze te gebruiken.

Ten eerste, leg de leerling uit dat het een hulpmiddel is, een stukje gereedschap wat ze kunnen gebruiken ten bate van het verbeteren van de concentratie en de aandacht bij een opdracht of taak. Gebruik om die reden dan ook geen producten met grappige gezichtjes of oogjes erop. Als ze correct gebruikt worden en in de juiste situatie, kunnen de hulpmiddelen helpen om beter te luisteren, de aandacht bij het werk te houden en zelfs kalmerend werken op zowel lichaam als gedachten. Kort gezegd: een hulpmiddel is een gereedschap om de concentratie te helpen – en geen speelgoed.

Ten tweede, werk met de leerling om uit te vinden op welke specifieke momenten zij hun hulpmiddelen nodig hebben. Bijvoorbeeld tijdens het maken van werkbladen, of om stil te zitten tijdens de uitleg.

Ten derde, spreek duidelijke regels af met betrekking tot het gebruik van hulpmiddelen, en bespreek deze met de leerling.

Experimenteer met de leerling om uit te vinden wat voor hem/haar het beste werkt. Denk daarbij ook aan of het voor jouzelf te doen is om het op de gekozen wijze aan te pakken. En natuurlijk is een combinatie van verschillende hulpmiddelen ook mogelijk.

7. Regels voor gebruik van de hulpmiddelen voor de leerling

- Regel 1: Wees je bewust. Voordat je je hulpmiddel pakt, denk na of je het nodig hebt. Als je het niet zeker weet, kijk naar regel 2.
- Regel 2: Je mag het hulpmiddel alleen gebruiken om je te helpen met concentratie, aandacht of om je te kalmeren. Anders mag er geen gebruik meer van worden gemaakt.
- Regel 3: Gebruik je hulpmiddelen niet om anderen af te leiden of als het anderen hindert in het werk dat zij moeten doen. Als het hulpmiddel anderen stoort, gebruik een ander hulpmiddel of een andere strategie.
- Regel 4: Telkens als je klaar bent met een hulpmiddel, ruim je het netjes op waar het hoort.